

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยราชอาณาจักรกัมพูชา และ 3) วิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา โดยศึกษาเฉพาะโครงการฯ ที่มีระยะเวลาความร่วมมือไม่น้อยกว่า 3 ปี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสาร วิจัยเชิงสำรวจ และวิจัยอนาคต ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ประสานงานฝ่ายไทย 10 คน ฝ่ายกัมพูชา 17 คน และผู้รับประโยชน์ฝ่ายกัมพูชา 311 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ฉบับ ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาทุกฉบับ ยกเว้นแบบสอบถามผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่มีการตรวจสอบความเที่ยงเพิ่มเติม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคระหว่าง 0.89 – 0.96 ผลการวิจัยพบว่า โครงการความร่วมมือทางการศึกษามี 4 โครงการหลัก ประกอบด้วย 7 โครงการย่อย ส่วนใหญ่มีรูปแบบทวิภาคีแบบทางเดียวคือภาคีฝ่ายราชอาณาจักรไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ภาคีฝ่ายราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นผู้รับความช่วยเหลือ ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ปรากฏว่า มีคนกัมพูชาได้รับการพัฒนาจากโครงการประมาณ 14,752 คน ส่วนใหญ่คือประชาชนทั่วไปที่จบหลักสูตรทักษะอาชีพระยะสั้น 11,600 คน นักเรียนจบสายสามัญ 2,736 คน สายอาชีวศึกษา 605 คน ผู้บริหารและครูได้รับการอบรมระยะสั้น 115 คน นักศึกษาได้รับการอบรมภาษาไทย 293 คน ผู้บริหารและครู 26 คน นักเรียน 92 คน และประชาชนทั่วไป 184 คน ได้รับทุนศึกษาต่ออุดมศึกษาในประเทศไทย คณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาได้รับทุนแลกเปลี่ยนกับประเทศไทย 122 คน ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ พบว่า ผู้ประสานงานของโครงการมีการให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นมากที่สุด (PNI 1.26) ผู้รับประโยชน์จากโครงการมีความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศเพิ่มขึ้นมากที่สุด (PNI 1.05) ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมากที่สุดคือ การให้ทุนระดับอุดมศึกษา ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตมี 8 ข้อคือ 1) ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาในอนาคตควรเป็นรูปแบบความร่วมมือแบบสองทางคือ ทั้งราชอาณาจักรไทยและกัมพูชาควรเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาภาษาและการพัฒนาอาชีพ 2) ขยายความร่วมมือทางการศึกษาโดยภาคเอกชนมากขึ้นเพื่อลดผลกระทบจากความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาล

กัมพูชาที่ยังไม่เสถียร 3) ให้ความสำคัญกับการวางแผนความร่วมมือโดยให้ประชาชนระดับล่างมีส่วนร่วมมากขึ้น 4) ปรับปรุงการนำแผนสู่การปฏิบัติโดยให้มีการปฏิบัติที่หลากหลาย 5) ให้ประชาชนชาวกัมพูชาได้รับการเสริมสร้างอำนาจในการประเมินโครงการความร่วมมือมากขึ้น 6) พัฒนาครูกัมพูชาให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการควบคู่กับความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 7) พัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งสองฝ่าย และ 8) เพิ่มการให้ทุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมี 4 ข้อ คือ 1) เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาผ่านกลไกความร่วมมือทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) รณรงค์ให้มีความเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก 3) รณรงค์ให้มีความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก และ 4) รณรงค์ให้มีความเข้าใจในด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างกัมพูชาและไทย